
Pneumoni etter innføring av pneumokokkvaksine

DOKTORAVHANDLINGER

ARE STUWITZ BERG

are.stuwitz.berg@fhi.no

Pneumoni hos barn er stort sett forårsaket av virus.

Foto: Øystein Horgmo

Før pneumokokkvaksinen ble innført i barnevaksinasjonsprogrammet i 2006, var pneumokokker den vanligste påviste årsaken til pneumoni hos barn og unge. I mitt doktorgradsprosjekt undersøkte vi etiologisk årsak til pneumoni hos barn og unge med høy pneumokokkvaksinedekning. Studien gikk over to år og inkluderte 394 barn og unge under 18 år med klinisk mistanke om pneumoni.

Pneumoni ble påvist radiologisk hos totalt 265 av deltakerne. Av disse hadde 65 % viral pneumoni, 7,5 % mykoplasmapneumoni og 12 % pneumokokkpneumoni. Hos 15 % ble ingen etiologisk årsak funnet. De fleste av deltakerne var barn under 5 år og hos disse var respiratorisk syncytialvirus (RS-virus) klart vanligste årsak. Hos barn og unge i alder mellom 6 og 18 år var mykoplasma vanligste årsak, mens andelen pneumokokkpneumoni var lik i begge grupper, uavhengig av alder. Kombinasjonen av C-reaktivt protein over 80 mg/L og høye verdier av hvite blodceller hadde spesifisitet på rundt 85 % for bakteriell pneumoni, men var lite egnet til å skille bakteriell fra viral etiologi. Heller ikke kliniske funn viste seg å være særlig egnet til å skille viral og bakteriell etiologi.

Virus er den vanligste årsaken til pneumoni hos barn med høy pneumokokkvaksinedekning. Antibiotika synes sjelden indisert før skolealder. Den diagnostiske nytten av høye verdier av C-reaktivt protein og hvite blodceller er begrenset.

Disputas

Are Stuwitz Berg disputerte for ph.d.-graden ved Universitet i Oslo 25.1.2018. Tittelen på avhandlingen er *Community Acquired Pneumonia in a Pediatric Population in the Post Pneumococcal Vaccination Era*.

Publisert: 1. oktober 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0310

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 13. februar 2026.